

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันสถานการณ์แรงงานไทยอยู่ในภาวะที่วิกฤตกล่าวคือ การตกงาน ปัญหาแรงงานต่างด้าว รายได้ของแรงงาน แรงงานนอกระบบ และปัญหาอื่นๆ แต่ปัญหาที่น่าเป็นห่วงมากที่สุด คือ ปัญหาการบริหารจัดการแรงงานนอกระบบ ซึ่งประชากรไทยที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปี ขึ้นไป ถือเป็นแรงงานของประเทศเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งในขบวนการผลิต โดยแรงงานดังกล่าวสามารถจำแนกได้เป็น ๒ ประเภท คือ แรงงานในระบบ (Formal Workers) และแรงงานนอกระบบ (Informal Workers) จากผลการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติในปี 2561 พบว่าแรงงานนอกระบบมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 20.8 ล้านคนในปี 2560 เป็น 21.2 ล้านคนในปี 2561 จากข้อมูลปริมาณของแรงงานนอกระบบที่ผ่านมาได้สะท้อนให้เห็นอย่างชัดเจนถึงความสำคัญของภาคแรงงานนอกระบบต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ และเมื่อพิจารณาถึงแรงงานนอกระบบเหล่านั้น แรงงานนอกระบบยังคงประสบปัญหาความเสี่ยงทั้งในแง่สวัสดิการทางสังคมและความมั่นคงทางรายได้ รวมถึงการขาดความชัดเจนในกฎระเบียบสำหรับการประกอบอาชีพจากในกฎระเบียบสำหรับการประกอบอาชีพจากหน่วยงานภาครัฐ (กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน,2551)

อาชีพผู้ขับขี่จักรยานยนต์รับจ้างสาธารณะถือเป็นแรงงานนอกระบบที่ เป็นผู้ประกอบอาชีพเพื่อหารายได้มาเลี้ยงครอบครัว ไม่มีอาชีพเสริมในดำรงชีวิตเป็นระบบบริโภคนิยมที่พึ่งเงินตราแทบทุกอย่าง รายได้ที่ได้รับประมาณเดือนละ 3,000 – 9,000 บาท เมื่อเทียบกับภาระรายจ่ายในชีวิตประจำวัน ค่าเช่าบ้าน ค่าเล่าเรียนของบุตร และค่าใช้จ่ายในการลงทุนประกอบอาชีพ ได้แก่ ค่าเช่าเสื้อวิน ค่าคิวรถ ค่าน้ำมันรถ ค่าผ่อนมอเตอร์ไซค์ (เดือนละ 1,700 – 4,000 บาท) จะเห็นว่าสภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวเป็นแบบพอมีพอกินไม่มีเงินออม และมีภาระหนี้สิน นอกจากความขัดสนเชิงเศรษฐกิจแล้ว ยังประสบกับปัญหาความยากจนเชิงโครงสร้างคือ ความไม่มั่นคงในอาชีพและรายได้ การทำมาหากินลำบากมากขึ้น ประกอบกับอาชีพผู้ขับขี่จักรยานยนต์รับจ้างสาธารณะเป็นแรงงานนอกระบบที่ปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายหรือหน่วยงานใดของรัฐรับผิดชอบควบคุมดูแลโดยตรง และขาดกลไกการร่วมมือเพื่อแก้ไขปัญหาภายในกลุ่มผู้ประกอบการมอเตอร์ไซค์รับจ้าง (วรรณิ เตียววิศเรศ,2546)

จากสถานการณ์ข้างต้นเพื่อเป็นการสร้างความยั่งยืนและแก้ปัญหาความมั่นคงทางรายได้ให้กับแรงงานนอกระบบที่ประกอบอาชีพผู้ขับขี่จักรยานยนต์รับจ้างสาธารณะในจังหวัดนนทบุรี จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการหาแนวทางการวางแผนการเงินส่วนบุคคลของแรงงานนอกระบบที่ประกอบอาชีพผู้ขับขี่จักรยานยนต์รับจ้างสาธารณะในจังหวัดนนทบุรี ซึ่งงานวิจัยนี้จะเป็นกลไกให้ผู้ประกอบอาชีพผู้ขับขี่จักรยานยนต์รับจ้างสาธารณะมีโอกาสเข้าใจถึงการวางแผนการเงิน การจัดการค่าใช้จ่ายในทรัพยากร “เงิน” ของตนเอง เช่น การออม การลงทุน สามารถจัดการกับปัญหาหนี้สิน และการดำรงชีวิตให้เพียงพอสำหรับปัจจุบันและอนาคต เพื่อการสร้างความมั่งคั่งอย่างยั่งยืน เพื่อเป้าหมายในระยะยาว และเพื่อการเกษียณอย่างมั่นคง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาโครงสร้างทางการเงินของแรงงานนอกระบบที่ประกอบอาชีพผู้ขับขี่จักรยานยนต์รับจ้างสาธารณะในจังหวัดนนทบุรี
2. เพื่อศึกษาแผนการเงินของแรงงานนอกระบบที่ประกอบอาชีพผู้ขับขี่จักรยานยนต์รับจ้างสาธารณะในจังหวัดนนทบุรี
3. เพื่อกำหนดแนวทางการวางแผนการเงินส่วนบุคคลของแรงงานนอกระบบที่ประกอบอาชีพผู้ขับขี่จักรยานยนต์รับจ้างสาธารณะในจังหวัดนนทบุรี
4. เพื่อศึกษาผลการวางแผนการเงินส่วนบุคคลของแรงงานนอกระบบที่ประกอบอาชีพผู้ขับขี่จักรยานยนต์รับจ้างสาธารณะในจังหวัดนนทบุรี

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตการวิจัยดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาโครงสร้างทางการเงินของแรงงานนอกระบบที่ประกอบอาชีพผู้ขับขี่จักรยานยนต์รับจ้างสาธารณะในจังหวัดนนทบุรี สำหรับการวิจัยครั้งนี้มี 4 ด้าน คือ

- 1) ด้านรายได้
- 2) ด้านค่าใช้จ่าย
- 3) ด้านการออมทรัพย์
- 4) ด้านการลงทุน

ศึกษาแผนทางการเงินของแรงงานนอกระบบที่ประกอบอาชีพผู้ขับขี่จักรยานยนต์รับจ้าง
สาธารณะในจังหวัดนนทบุรี สำหรับการวิจัยครั้งนี้มี 5 ด้าน คือ

- 1) ด้านการบริหารจัดการรายรับรายจ่าย
- 2) ด้านการเก็บเงินสำรองเพื่อฉุกเฉิน
- 3) ด้านการประกันความเสี่ยง
- 4) ด้านการเก็บออมหลังเกษียณ
- 5) ด้านการลงทุนเพื่อสร้างผลกำไร

2. ขอบเขตด้านพื้นที่

ศึกษาอำเภอทั้งหมดในจังหวัดนนทบุรีจำนวน 6 อำเภอ (เรียงตามอำเภอการปกครองที่ใช้ใน
ราชการ) ได้แก่ อำเภอบางบัวทอง อำเภอบางกรวย อำเภอบางใหญ่ อำเภอไทรน้อย อำเภอปากเกร็ด
และอำเภอเมือง ที่มีแรงงานนอกระบบที่ประกอบอาชีพผู้ขับขี่จักรยานยนต์รับจ้างสาธารณะ

3. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรประกอบด้วยกลุ่มผู้ให้ข้อมูล 2 กลุ่ม ได้แก่ 1) ผู้ขับขี่จักรยานยนต์รับจ้างสาธารณะ
ที่ประกอบอาชีพในจังหวัดนนทบุรี 2) ผู้เชี่ยวชาญในการศึกษากำหนดแนวทางการวางแผนการเงิน
ส่วนบุคคล





ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

นิยามศัพท์

แนวทางการวางแผนการเงินส่วนบุคคลของแรงงานนอกระบบ หมายถึง ขั้นตอนการวางแผนการเงินของผู้ประกอบอาชีพผู้ขับขี่จักรยานยนต์รับจ้างสาธารณะประกอบด้วย 1. การกำหนดเป้าหมายทางการเงินของบุคคล 2. รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ รายจ่าย และหนี้สินของบุคคล 3. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประเมินสถานะการเงินของบุคคล 4. จัดทำแผนการเงินของบุคคล 5. การนำแผนการเงินไปปฏิบัติ และ 6. การทบทวนตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขแผน

แรงงานนอกระบบ หมายถึง แรงงานนอกระบบที่ประกอบอาชีพผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์รับจ้างสาธารณะในจังหวัดนนทบุรี

โครงสร้างทางการเงินของแรงงานนอกระบบ หมายถึง แหล่งที่มาของรายรับหรือรายได้ และแหล่งใช้ไปของรายจ่ายหรือค่าใช้จ่าย การออมทรัพย์ และการลงทุน ของผู้ประกอบอาชีพผู้ขับขี่จักรยานยนต์สาธารณะในจังหวัดนนทบุรี

แผนการเงิน หมายถึง กลยุทธ์เพื่อบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ทางการเงิน

ผู้ขับขี่จักรยานยนต์รับจ้างสาธารณะ หมายถึง ผู้ที่ประกอบอาชีพด้วยการขับขี่รถจักรยานยนต์บริการรับ – ส่ง ผู้โดยสารตามตรอกซอกซอย และหมู่บ้านต่าง ๆ

เงินออม หมายถึง เงินส่วนเกินของรายได้ของผู้ประกอบอาชีพผู้ขับขี่จักรยานยนต์สาธารณะที่เหลือจากการใช้จ่ายแล้ว ซึ่งอาจอยู่ในรูปแบบของเงินฝากธนาคาร การนำไปซื้อทรัพย์สินต่าง ๆ เพื่อการลงทุน

การบริหารจัดการรายรับรายจ่าย หมายถึง การจัดระบบข้อมูลทางการเงิน ด้วยการคาดคะเนรายจ่ายที่จะเกิดขึ้นในอนาคตให้สอดคล้องกับรายได้ เพื่อจะได้ทราบเงินเหลือเก็บออมและการนำไปลงทุน

การเก็บเงินสำรองเผื่อฉุกเฉิน หมายถึง เป็นเงินที่สำรองไว้ใช้ยามฉุกเฉิน เช่น เวลาถูกให้ออกจากงานระหว่างรอหางานใหม่ คนในครอบครัวเจ็บป่วย หรือค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่ไม่ได้มีการวางแผนมาก่อน

การประกันความเสี่ยง หมายถึง ความไม่แน่นอนของเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้น เช่น ความเสี่ยงอันเกิดจากการเสียชีวิตก่อนวัยอันสมควร การมีรายได้ไม่พอใช้จ่ายยามเกษียณ การมีสุขภาพที่ไม่ดี หรือทุพพลภาพ หรือความเสี่ยงภัยเนื่องจากการว่างงาน

การออมหลังเกษียณ หมายถึง จำนวนเงินออมที่เพียงพอสำหรับใช้จ่ายยามเกษียณ และต้องมีการบริหารเงินออมที่มีอยู่หลังเกษียณที่มีอยู่ให้คงอยู่เพิ่มขึ้น

การลงทุนเพื่อสร้างกำไร หมายถึง การนำเงินที่เก็บสะสมไปสร้างผลตอบแทนที่สูงกว่าการออมในปัจจุบัน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ผลจากการวิจัยครั้งนี้สามารถใช้เป็นแนวทางในการวางแผนและพัฒนากการส่งเสริมการวางแผนการเงินแรงงานนอกระบบของ สำนักงานแรงงานจังหวัดนนทบุรี
2. แรงงานนอกระบบสามารถนำแนวทางการวางแผนการเงินมาออกแบบการวางแผนการเงินได้ตรงกับความต้องการของตัวเองได้
3. สำนักงานแรงงานนอกระบบสามารถนำแนวทางการวางแผนการเงินไปใช้พัฒนาคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบได้เข้าใจสถานการณ์การเงินของตนเอง และสามารถตรวจสอบปัญหาทางการเงินที่อาจเกิดขึ้นในปัจจุบันและอนาคต

